

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása –
2022. április

2022.

ELEMZÉS

A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása –
2022. április

Engedélyező:

Domokos László
elnök

Szerkesztő:

ERDÉLYI ATTILA projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. SIMON JÓZSEF felügyeleti vezető

Készítették:

ERDÉLYI ATTILA projektvezető

BÖRÖCZ IMRE számvevő

SZEIBEL GÁBORNÉ számvevő

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-3338-044/2022.

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

TARTALOMJEGYZÉK

▶	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
▶	KÖVETKEZTETÉSEK	6
▶	MÓDSZERTANI HÁTTÉR	7
▶	MONITORING ÉRTÉKELÉS	8
▶	MELLÉKLETEK	17
	1. Elemzésben szereplő mutatók időállapota.....	17
	2. Az elemzésben figyelembe vett költségvetési előirányzatok	19
	3. Az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetése.....	20
	4. A maastrichti kritériumok nem teljesülésének értékelése	21
	5. Adatforrások, felhasznált irodalom	23
	6. Rövidítések	25

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ törvény) 5. § (13) bekezdése alapján az Állami Számvevőszék (ÁSZ) elemzéseket és tanulmányokat készít, melyekkel segíti a Költségvetési Tanácsot feladatainak ellátásában. Az ÁSZ az ÁSZ törvényből eredően tanácsadó tevékenységének megalapozása érdekében folyamatosan monitorozza és értékeli a makrogazdasági és költségvetési folyamatok alakulását.

Az Európai Unió Tanácsának 2020. évben meghozott maastrichti kritériumok teljesítése alóli mentességére (GDP arányos hiánycél és államadósság-mutató értékének betartása) vonatkozó döntése 2022. évben is érvényes. A hazai szabályrendszer ugyanakkor megköveteli az államadósság-mutató értékének előző évhez viszonyított csökkentését.

A 2022. I. negyedében a központi költségvetés bevételei és kiadásai összességében meghaladták az előirányzatok időarányos értékét. Az államháztartás központi alrendszerének bevételei 2022. márciusig a törvényi előirányzat időarányos részét 709,1 Mrd Ft-tal, míg kiadásai 2230,4 Mrd Ft-tal haladták meg. Az év első három hónapjában a költségvetési hiány alakulását alapvetően a 2021. évben meghozott gazdaság újraindulását támogató fiskális intézkedések idei évre áthúzódó hatásai, valamint az uniós programok hazai forrásokból történő megelőlegezésének költségvetési hatása befolyásolta. Az uniós programok kiadásai esetében a hazai költségvetést **márciusban** a februárinál **488,2 Mrd Ft-tal** magasabb összegű megelőlegezés terhelte. Továbbá a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközhöz (RRF) kapcsolódóan elmaradt 326,0 Mrd Ft összegű Európai Unió támogatási előleg uniós általi kifizetése nem történt meg, amely a bevételi oldalt érinti.

A költségvetési bevételek teljesülésére az év első három hónapjában a családokat támogató adópolitikai döntések csökkentő, míg az infláció emelkedése, valamint a munkaerőpiaci folyamatok javulása növelő tényezőként hatott. A központi költségvetés kiadásainak időarányosnál magasabb teljesülését több egyedi tényező (pl.: 13. havi nyugdíjak, illetve a fegyveres és rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hathavi fegyverpénz kifizetése) együttes következménye befolyásolta.

A hazai gazdaság teljesítménye a **2022. első negyedében** az előzetes adatok alapján az előző év azonos időszakához képest **8,2%-kal** növekedett. Az év első három hónapjában a gazdasági növekedéshez termelési oldalról hozzájárult a kiskereskedelmi teljesítmény, ugyanis a tényező esetében az előző év azonos időszakaihoz viszonyított volumenindexek a január-március közötti időszakban erőteljesen emelkedtek. A gazdasági növekedést támogatta továbbá az ipar és az építőipar teljesítménye. A gazdasági növekedés szempontjából további fontos tényezőt jelentett, hogy 2022. I. negyedében a termékexport folyó áron számított értéke emelkedett.

KÖVETKEZTETÉSEK

A 2021. évi gazdasági növekedés kedvező alapot teremtett az idei évi gazdasági folyamatok számára. A 2021. évben elért 7,1%-os gazdasági növekedés az előzetes becslések alapján az Európai Unió tagországaihoz képest is jelentős mértékű.

Az idei évről rendelkezésre álló adatok alapján a hazai gazdasági növekedést meghatározó területeken kedvező folyamatok tapasztalhatók. A 2022. év első negyedében az ipari termelés, a kiskereskedelmi forgalom volumene továbbra is bővült, illetve javultak a foglalkoztatottsági mutatók. A kiskereskedelmi forgalom volumenének folyamatos növekedése azt jelzi, hogy a lakosság fogyasztási kereslete bővül a rendelkezésükre álló pénzügyi források révén. Ebben meghatározó szerepet játszanak a lakosság jövedelmének növelését célzó, végrehajtott kormányzati intézkedések. Az idei év további részében a gazdasági növekedés mértékét jelentősen befolyásolja majd a belső kereslet növekedésének stabilitása.

A külkereskedelmi termékforgalom egyenlege ugyan negatív értéket mutatott az idei év első három hónapjában, de kedvező folyamatot jelent az export növekedési ütemének javulása.

A beruházások idei évi alakulásáról nem áll rendelkezésre adat. A gazdasági növekedés mértékének szempontjából meghatározó jelentőségű lesz a beruházások volumenváltozásának 2022. I. negyedévre vonatkozó alakulása. E gazdasági mutatószám esetén az elmúlt években tapasztalható magas beruházási ráta fennmaradása kedvező hatást fejthet ki az idei évi gazdasági növekedésre.

A 2022. évben, hasonlóan az előző év második félévéhez, alapvető kockázatot jelent az infláció növekedése, valamint a negatív világgazdasági kockázatok alakulása. E kockázatokat tovább erősítette az orosz-ukrán konfliktus.

A 2022. évben alapvető kihívást jelent a fenntartható gazdasági növekedés megvalósítása, valamint a dinamikus gazdasági növekedést veszélyeztető kockázatok kezelése. Az idei évről eddig rendelkezésre álló adatok alapján a folyamatok jellemzően kedvezően alakultak. A gazdasági növekedés fenntartása azért is fontos, mert ez meghatározó jelentőségű az államadósság finanszírozhatóságának szempontjából.

MÓDSZERTANI HÁTTÉR

Az ÁSZ¹ a 2022. évben folytatott elemzői feladatellátásában a 2021. évi monitoring tapasztalatok alapján tovább monitorozza és értékeli a makrogazdasági és költségvetési folyamatokat. Az ÁSZ a 2021. évi monitoring elemzésekhez hasonlóan a 2022. évben is a makrogazdasági és költségvetési folyamatok alakulásáról ad szintetizált képet, a folyamatokat az államadósság-mutatóra gyakorolt hatásuk nézőpontjából értékeli. Jelen elemzésen keresztül az ÁSZ a makrogazdasági és költségvetési folyamatok aktuális helyzetét, az államadósság-mutatóra ható főbb kockázatokat értékeli.

A költségvetési és makrogazdasági monitoring elsődlegesen az államadósság-szabály teljesülésének értékelésére, mint kritériumra, és az arra hatást gyakorló, a növekedést és az egyensúlyt lényegesen befolyásoló tényezők alakulására irányul. Az elemzés alapvető megközelítését az 1. ábra szemlélteti. Az elemzés az államadósság-mutató, illetve annak számlálóját és nevezőjét befolyásoló körülményeket jelző mutatók alakulását, azok hivatalos közzétételi periódusaihoz igazítva értékeli mérceként. A növekedés és az egyensúly mutatóinak értékelése, a releváns adatok mindenkori aktuális közzétételéhez igazodva történik.

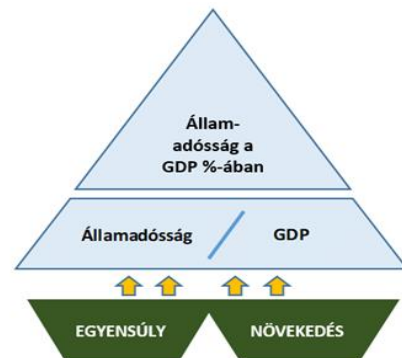
Az elemzés a KSH², az MNB³, az ÁKK Zrt⁴. és az NFSZ⁵ által a 2022. évben a havonta és negyedévente nyilvánosságra hozott, valamint a MÁK⁶ honlapján hozzáférhető adatokra épül, továbbá figyelembe veszi az egyéb nyilvánosságra hozott, a témakörben releváns jelentéseket, összefoglalókat és tájékoztatókat is. A statisztikai adatokra vonatkozó időszerűség és pontosság alapelvek egymást gyengítő hatásának tudatában az elemzés számos esetben előzetes (becsült) adatok alapján értékeli a gazdasági növekedést és a befolyásoló folyamatokat. Az elemzés 1. melléklete tartalmazza, hogy mely adatok tekintetében történt az értékelés előzetes és melyek esetében tényadatok alapján. Az elemzés a statisztikai felülvizsgálatok eredményeit nyomon követve az elérhető aktuális statisztikai adatbázisok alapján végzi el az értékeléseket.

Az elemzés számára az alapvető viszonyítási alapot az előirányzatok esetén az idei évre tervezett érték időarányos teljesítése jelenti. Emellett az elemzés bemutatja az idei évi adatok 2021. év azonos időszakához képest bekövetkezett változását. Az adatok értékelését azonban jelentősen befolyásolja, hogy az idei és az előző évi időszak gazdasági környezete jelentősen eltérő. A 2021. év első negyedévében ugyanis még a koronavírus-járvány negatív hatásai voltak tapasztalhatóak, ami következtében a gazdaság 2,0%-kal visszaesett, majd a következő három negyedévben a gazdaság újraindulásával már gazdasági növekedés jellemezte a környezetet. Ebből következően a negyedéves bázishatások különösen fontos tényezőt jelentenek a 2022. évi gazdasági növekedés értékelése során.

Az elemzésben a piros karakterszín arra hívja fel a figyelmet, hogy új nyilvános adatok kerültek az elemzésbe, a korábbi időállapothoz képest. Az elemzés az **Áprilisi adat** jelölést alkalmazta az ÁSZ rendelkezésére bocsátott áprilisi adóbevételek teljesülésének értékelésénél.

Az elemzésben több helyen is hivatkozott [korábbi monitoring elemzés](#) az ÁSZ honlapján (illetve az aláhúzott szövegelemre kattintva) elérhető „ELEMZÉS A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása – 2022. március” című dokumentum. Az elemzésben szereplő mutatók időállapotát az 1. melléklet, a figyelembe vett költségvetési előirányzatokat a 2. melléklet, az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetését a 3. melléklet, a maastrichti kritériumok nem teljesülésének aktualizált gyorsértékelését a 4. melléklet, az adatforrásokat és a további felhasznált irodalmat az 5. melléklet, míg a rövidítéseket a 6. melléklet tartalmazza. A 4. mellékletben szereplő értékelést az indokolja, hogy az uniós költségvetési szabályok alóli mentesítés után, 2022. évet követően az uniós tagországok hogyan tudnak majd megfelelni a maastrichti kritériumok között szereplő adósság-szabálynak.

1. ábra – Az elemzés alapvető megközelítése

MONITORING ÉRTÉKELÉS

Az Európai Bizottság 2021. június 2-án elfogadott – a „2021. évi gazdaságpolitikai koordináció: a Covid-19 leküzdése, a helyreállítás támogatása és gazdaságunk korszerűsítése” című – közleménye szerint a korábbi Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazása a 2022. évben is érvényben marad. Hazai követelményként érvényesítendő azonban az Alaptörvény⁷ államadósság-szabálya, illetve a Stabilitási törvény⁸ 2020. január 1-től hatályos módosítása, vagyis az államadósság csökkentésre vonatkozó európai uniós szabályok érvényesítése mellett a korábbi évre és a tervezett költségvetési évre várható államadósság-mutatók közötti legalább 0,1 százalékponttal történő csökkentés.

Jelen elemzés az államadósság-mutatóra jelentős hatást gyakorló tényezőket az előző évi folyamatok 2022. január-márciusi folytatása szempontjából mutatja be a **2022. május 17-ig** nyilvánosságra hozott, vagy az ÁSZ rendelkezésére bocsátott adatok alapján.

AZ ÁLLAMADÓSSÁG-MUTATÓ SZÁMLÁLÓJÁBAN a Stabilitási törvény szerint az államadósság áll, amelyet a 479/2009/EK tanácsi rendeletben⁹ meghatározott módon kell számítani.

Az **államadósság** Stabilitási törvény szerint számolt 2022. év végére tervezett értéke 44 713,7 Mrd Ft, amely a 2021. év végi ténynél (EDP jelentés szerinti) 2299,5 Mrd Ft-tal, 5,4%-kal magasabb. A 2021. év végi államadósság mértékét és az államadósság-szabály teljesülését a [korábbi monitoring elemzés](#) már értékelte, a 2022. I. negyedévre vonatkozó adat még nem áll rendelkezésre.

A **központi költségvetés adósságának** 2022. év végére tervezett értéke 42 678,5 Mrd Ft. Az ÁKK Zrt. által kezelt adósság jellemzően az államadósság 95% körüli nagyságrendjét képviseli. Az államadósságtól való eltérést a kormányzati szektorba sorolt vállalatok és a helyi önkormányzatok adóssága, illetve egyéb kisebb összegű tételek tervezett egyenlege okozza.

A központi költségvetés adóssága **2022. március 31-én 42 333,5 Mrd Ft** volt. A központi költségvetés adóssága március hónapban 1,0%-kal, 399,3 Mrd Ft-tal emelkedett. Mindez elmarad a február hónapra vonatkozó 1296,6 Mrd Ft értékű növekedéstől. A 2022. március végi állapot szerint a központi költségvetés adóssága az éves tervezett érték 99,2%-át jelenti. (2. ábra)

2. ábra – A központi költségvetés adósságának hónap végi állománya a 2021. és 2022. években, Mrd Ft-ban

A központi költségvetés adóssága 2022. március hónapban mérsékelten emelkedett, de a negyedév végi állomány az idei évre vonatkozó terv időarányos részénél jelentősen magasabb.

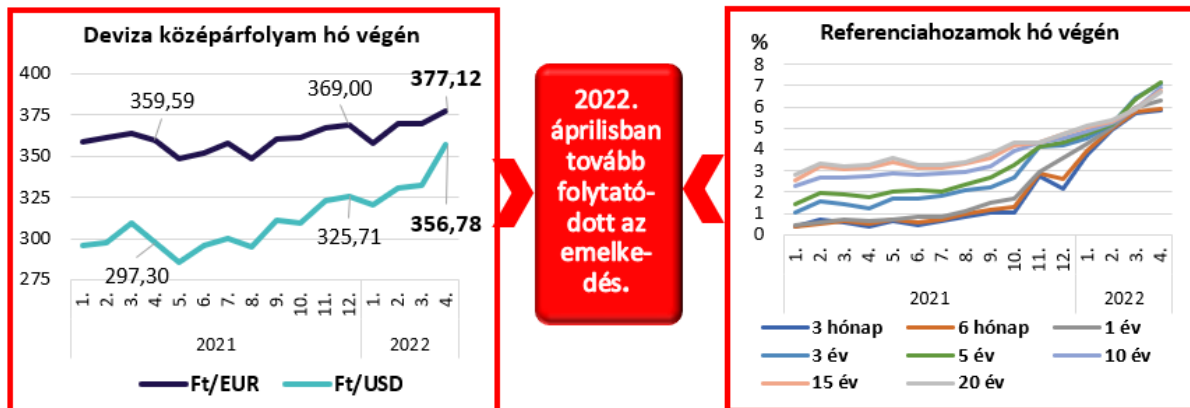
Az adósság növekedését a 2022. év első három hónapjában több tényező együttes hatása eredményezte. A költségvetés hiányának finanszírozása érdekében államkötvény, lakossági állampapír, illetve diszkont kincstárjegy formában nettó forintkibocsátásra került sor összesen 1349,4 Mrd Ft összegben. Továbbá a nettó devizakötvény kibocsátás további 256,2 Mrd Ft-tal, a forint árfolyamának előző évhez képest bekövetkezett gyengülése 24,7 Mrd Ft-tal, a deviza keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők 6,2 Mrd Ft-tal növelték a központi költségvetés adósságát a 2021. december végi állományhoz képest.

A forintadósság aránya **2022. március végén 79,1%** volt, amely 0,2 százalékponttal magasabb, mint 2021. év végén. A devizaadósság arányának ezzel egyidejű csökkenése a devizakitetés szempontjából kedvező

irányú változás. Az átlagos hátralévő futamidő a forintadósság esetében **2022. március végén 5,0 év**, míg a devizaadósság tekintetében **9,6 év** volt, az értékek a 2021. december 31-ei állapothoz képest számottevően nem változtak.

A **MNB forint/deviza középárfolyamok és az ÁKK Zrt. által közölt referenciahozamok** az adósság értékelését, az adósságteher névértéken túli alakulását lényegesen befolyásoló tényezők, amelyek változását szemlélteti a 3. ábra. A devizaárfolyam változása a devizaadósság tekintetében jelent fontos tényezőt. A referenciahozamok emelkedése főként a rövid lejáratú eszközök tekintetében fejt ki először kiadásnövelő hatást.

3. ábra – A Ft/EUR és a Ft/USD MNB deviza középárfolyamok hó végi, valamint az ÁKK Zrt. által közzétett egyes kiemelt referenciahozamok hó végi alakulása 2021. és 2022. években (Ft/deviza, illetve %)

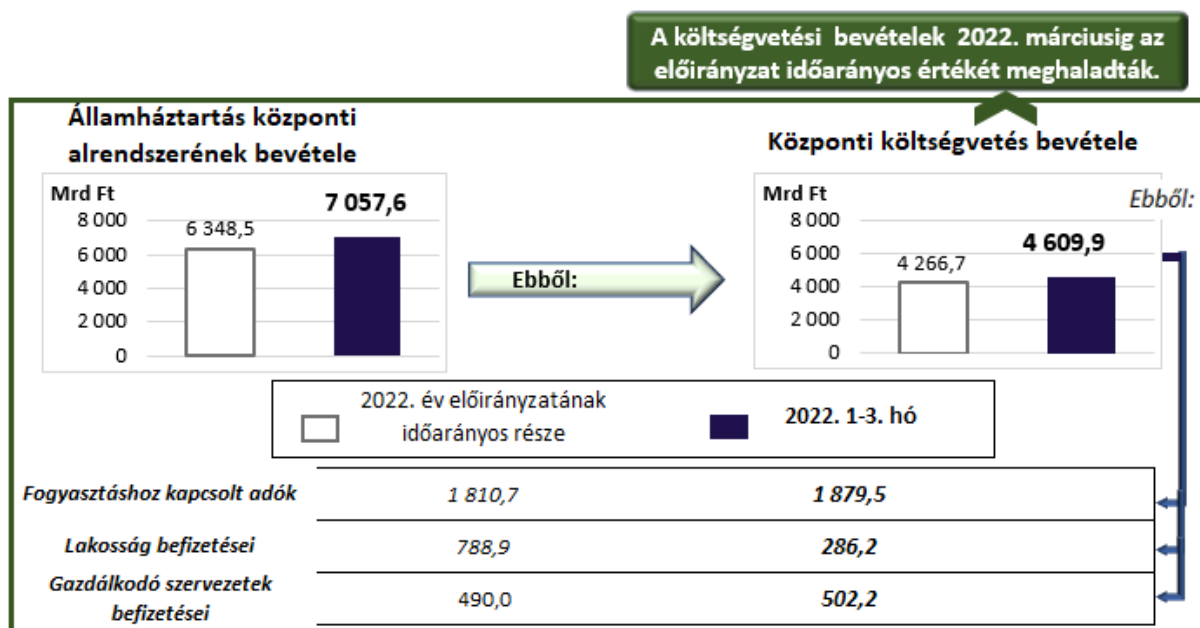
A devizaadósság hó végi értékére 2022. januárban a deviza középárfolyamok alakulása kedvező hatást fejtett ki, azonban 2022. február óta e hatás kedvezőtlenül változott. A 2021. április végi állapothoz mérve **2022. április** végéig a forint az euró deviza-középárfolyamhoz képest **4,9%-kal (17,5 Ft-tal)**, az USA dollárhoz viszonyítva **20,0%-kal (59,5 Ft-tal)** gyengült.

A forintban jegyzett, különböző lejáratú idejű állampapírok referenciahozamai közötti különbség a 2021. április - 2022. év április közötti időszakban erőteljesen változott. Valamennyi lejáratú futamidőt tekintve, a referenciahozamok emelkedése figyelhető meg. A 2021. április végi állapothoz képest a **2022. április** végi referenciahozam emelkedése a hároméves állampapír esetében (**5,8 százalékpont**) volt a legmagasabb, míg a legalacsonyabb változás a 20 éves futamidejű állampapírok hozamát jellemezte, ahol **3,4 százalékpont** értékű volt a növekedés. A referenciahozamok emelkedése az adósságfinanszírozás drágulását jelzi, amely a központi költségvetés kamatkiadásait kedvezőtlenül érinti.

A **Központi Kormányzat MNB-nél vezetett forint- és devizabetétjeinek állománya** a 2022. év március végi 1515,4 Mrd Ft-hoz képest **2022. április végére 311,1 Mrd Ft-tal, 1826,5 Mrd Ft-ra emelkedett**. Az összeg továbbra is jelentős nagyságrendű tartalékot jelent a kormányzat számára.

Az **államháztartás központi alrendszerének bevétele** (a központi költségvetésnek, az elkülönített állami pénzalapoknak és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak bevételei együtt) **2022. márciusig 709,1 Mrd Ft-tal (11,2%-kal)** volt magasabb, mint a törvényi előirányzat (25 393,8 Mrd Ft) időarányos része (6348,5 Mrd Ft) és 1248,7 Mrd Ft-tal (21,5%-kal) volt nagyobb a 2021. január-márciusi értéknél. A központi alrendszer bevételeinek időarányosnál magasabb teljesüléséhez a központi költségvetés bevételeinek 343,2 Mrd Ft-os, az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek 23,4 Mrd Ft-os, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai bevételeinek 342,5 Mrd Ft-os időarányosnál magasabb teljesülése járult hozzá. (4. ábra)

4. ábra – A költségvetési bevételek főbb adatai, 2022. január-március (Mrd Ft)

Az államháztartás központi alrendszerének bevételein belül a **szociális hozzájárulási adó és társadalombiztosítási járulék** teljesülése **2022. I. negyedévben 1520,5 Mrd Ft** volt, ami 4,8%-kal magasabb, mint a 2022. év előirányzatának időarányos része (1451,1 Mrd Ft) és 15,1%-kal magasabb, mint a 2021. év január-március havi teljesítés (1321,5 Mrd Ft). A 2021. évhez történő viszonyítás értékelésénél figyelembe kell venni egyrészt az előző év első három hónapjában a koronavírus járvány miatti negatív gazdasági hatásokat, másrészt a szociális hozzájárulási adó mértékének változását (ennek értéke 2020. június végéig 17,5%, 2020. júliustól 2021. végéig 15,5%, 2022. januárjától pedig 13,0% volt). A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinél az előirányzat időarányos részét meghaladó központi költségvetési hozzájárulásból származó többletbevétel összege **2022. március végéig 264,4 Mrd Ft** volt.

Az államháztartás központi alrendszere bevételeinek több mint kétharmadát jelentő **központi költségvetés bevétele** **2022. I. negyedévben 343,2 Mrd Ft-tal (8,0%-kal)** magasabb összegben teljesült, mint a törvényi előirányzat (17 066,8 Mrd Ft) időarányos része (4266,7 Mrd Ft), amihez leginkább a költségvetési szervek bevételeinek időarányosnál nagyobb teljesülése (391,0 Mrd Ft), illetve a megtakarítási alapon történő befizetések (487,8 Mrd Ft) járultak hozzá. A központi költségvetési bevételeinek 2022. első negyedévi teljesülés 639,0 Mrd Ft-tal (16,1%-kal) volt nagyobb, mint 2021. év első három hónapjában.

A központi költségvetés bevételein belül:

- Az **ÁFA bevétel** összege – mint a fogyasztáshoz kapcsolt adók meghatározó eleme – **2022. év I. negyed- évében 1495,7 Mrd Ft** volt, amely 9,0%-kal magasabb összegű, mint az előirányzat időarányos része (1371,8 Mrd Ft). A 2022. január-március havi ÁFA bevétel összege 25,0%-kal haladta meg a 2021. év azonos időszaki teljesítését (1196,4 Mrd Ft). Az ÁFA összegének az előirányzat időarányos részéhez viszonyított magasabb teljesülésére kedvező hatással volt a kiskereskedelmi forgalom jelentős bővülése, továbbá az ipari termelői árak, valamint a fogyasztói árak növekedése. Az ipari termelői árak átlagosan 23,6%-kal voltak magasabbak az egy évvel korábbi időszak (2021. év I. negyedév) árainál;

Áprilisi adat

Az **ÁFA bevétel** összege – a **2022. április havi 748,8 Mrd Ft** összegű teljesüléssel – **2022. év január-április hónapokban 2244,5 Mrd Ft** volt, amely 415,5 Mrd Ft-tal (22,7%-kal) magasabb összegű, mint az éves előirányzat időarányos része (1829,0 Mrd Ft). A 2022. január-április havi ÁFA bevétel összege 26,8%-kal haladta meg a 2021. év azonos időszaki teljesítését (1769,5 Mrd Ft).

- Az **SZJA bevétel** – mint a lakosság befizetéseinek meghatározó eleme – **január-március havi együttes teljesülése 172,5 Mrd Ft volt** (az év első három hónapjában a 856,5 Mrd Ft befizetéssel szemben 684,1 Mrd kiutalás állt szemben), amely teljesülés 75,9%-kal alacsonyabb az időarányos teljesítéstől (716,6 Mrd Ft), illetve 74,6%-kal elmaradt a 2021. év azonos időszakától. Az időarányos értéknél alacsonyabb nettó érték, illetve az előző év azonos időszakához viszonyított alacsonyabb teljesülés a családok támogatását célzó 580,8 Mrd Ft összegű február havi SZJA visszatérítés, a magánszemélyek által igénybe vett családi adókedvezmény, a négy, vagy több gyermeket nevelő anyákat megillető SZJA kedvezmény, továbbá a 25 év alatti fiatalokat megillető SZJA mentesség együttes hatása. A 2022. március havi SZJA bevétel teljesítésének összege 227,8 Mrd Ft volt, amely a 2021. márciusi teljesítést 16,7%-kal meghaladta;

Áprilisi adat

Az **SZJA bevétel** – a 2022. április havi 268,1 Mrd Ft összegű teljesítéssel – 2022. év **január-április havi együttes teljesülése 440,6 Mrd Ft volt** (az év első négy hónapjában a 1160,2 Mrd Ft befizetéssel szemben 719,6 Mrd kiutalás állt szemben), amely teljesülés 514,9 Mrd Ft-tal (53,9%-kal) alacsonyabb az időarányos teljesítéstől (955,5 Mrd Ft), illetve 50,7%-kal elmaradt a 2021. év azonos időszakától (893,2 Mrd Ft).

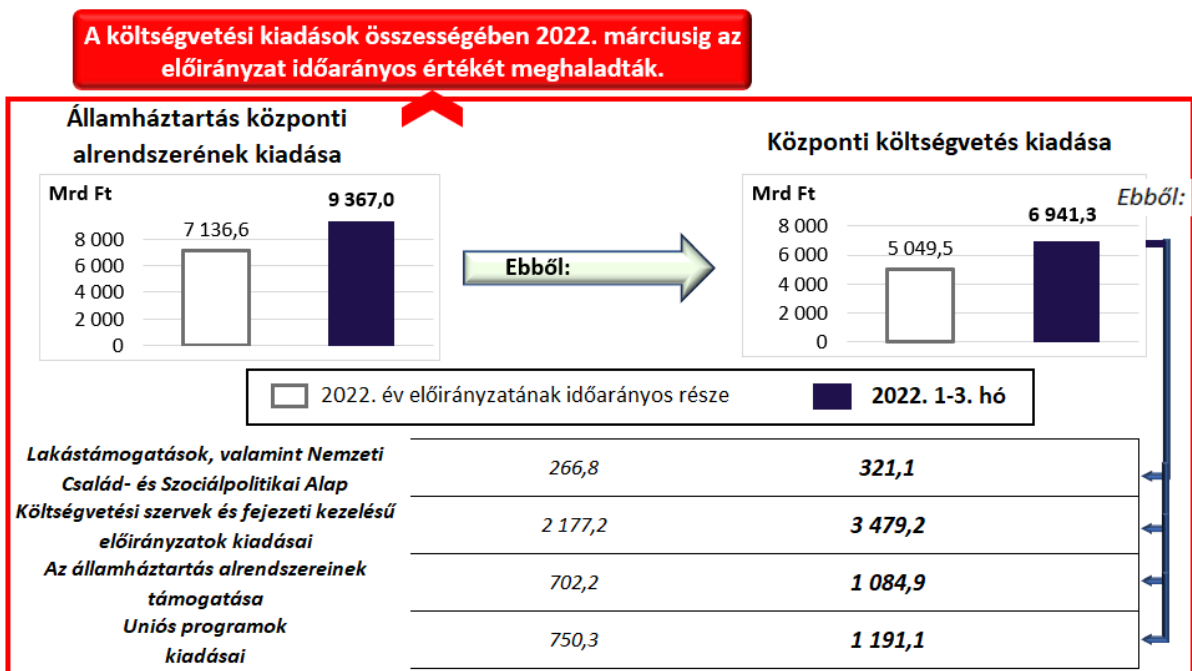
- A **TAO bevétel** teljesülésének 2022. **január-március havi együttes összege 142,9 Mrd Ft volt**, amely az előirányzat időarányos szintjétől (147,2 Mrd Ft) kismértékben, 2,9%-kal elmaradt, valamint 25,4 %-kal magasabb volt a 2021. év január-március havi teljesítésétől (114,0 Mrd Ft). A **2022. március havi teljesítés összege (50,3 Mrd Ft) 30,0%-kal** magasabb volt a 2021. év azonos időszakától (38,7 Mrd Ft);

Áprilisi adat

A **TAO bevétel** – a 2022. április havi 51,2 Mrd Ft összegű teljesítéssel – 2022. év **január-április havi együttes teljesülése 194,1 Mrd Ft volt**, amely az éves előirányzat időarányos értékétől (196,2 Mrd Ft) kismértékben, 1,1%-kal elmaradt, ugyanakkor 22,5%-kal magasabb volt a 2021. év január-április havi teljesítésétől (158,5 Mrd Ft).

Az államháztartás központi alrendszere kiadásának teljesülése 2022. év március végére 2230,4 Mrd Ft-tal (31,3%-kal) volt magasabb, mint a törvényi előirányzat (28 546,5 Mrd Ft) időarányos értéke és 2414,0 Mrd Ft-tal (34,7%-kal), magasabb, mint 2021. azonos időszakának adata. (5. ábra)

5. ábra – A költségvetési kiadások főbb adatai, 2022. január-március (Mrd Ft)

Az államháztartás központi alrendszere kiadásának teljesülése 2022. év március végére 2230,4 Mrd Ft-tal (31,3%-kal) volt magasabb, mint a törvényi előirányzat (28 546,5 Mrd Ft) időarányos értéke és 2414,0 Mrd Ft-tal (34,7%-kal), magasabb, mint 2021. azonos időszakának adata. (5. ábra)

Az államháztartás központi alrendszere kiadásain belül a nyugellátások és gyógyító-megelőző ellátás összege a 2022. év első három hónapjában 1871,9 Mrd Ft volt, ami magasabb 19,1%-kal a 2022. év előirányzatának időarányos részénél és 22,2%-kal, mint a 2021. év azonos időszakának teljesítése. A jelentős összegű kiadás emelkedés oka, hogy a 13. havi nyugdíjak kifizetése a 2022. év februárban megtörtént.

Az uniós programok bevétele 2022. év I. negyedévében 200,1 Mrd Ft volt. Az előirányzat márciusi teljesülése 6,6 Mrd Ft volt, ami lényegesen alacsonyabb a februári 193,5 Mrd Ft összegű teljesülésnél. Az uniós programok bevételeinek márciusig teljesült összege a törvényi éves előirányzat (2363,3 Mrd Ft) mindössze 8,5%-át teszi ki. Egyéb uniós bevételként a 2022. év január-március hónapokban további 7,5 Mrd Ft teljesült „Vámbeszedési költség megtérítése” címén.

Az uniós programok kiadásainak éves előirányzata 3001,2 Mrd Ft, amiből 2022. év március végéig 1191,1 Mrd Ft kiadás teljesült. Az előirányzat márciusi teljesülése 498,3 Mrd Ft volt, ami meghaladja a februári 272,4 Mrd Ft összegű teljesülést.

Az uniós programok bevételei és kiadásainak 2022. márciusig teljesült összege alapján az uniós programok megelőlegezése 983,5 Mrd Ft értékben a hazai költségvetést terheli. A megelőlegezés összege március végére a február végi értékhez (495,3 Mrd Ft) képest jelentősen megemelkedett, nagyságrendileg a kétszeresére lett.

Visszatekintő

A Kormány továbbra is hazai forrásokból finanszírozta az uniós Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) programkörébe tartozó kiadásokat, a program tervének az uniós jóváhagyása viszont eddig még nem történt meg. Ennek hiányában Magyarország továbbra sem kapta meg az Európai Uniótól a 2511,0 Mrd Ft összegű RRF támogatás előlegét (326,0 Mrd Ft). A megelőlegezett kiadások uniós elszámolásának elhúzódása vagy a megtérülés esetleges részleges elmaradása továbbra is kockázatot hordoz, ahogy a [korábbi monitoring elemzésben](#) is megfogalmazásra került.

A költségvetési hiányt további két tényező befolyásolta:

- A kamatbevételek összege a 2022. január-március hónapokban 30,2 Mrd Ft volt, ami az előirányzat időarányos részénél 15,0%-kal magasabb. A kamatkiadások összege 2022. év január-március időszakában 219,2 Mrd Ft volt, amely 36,0%-kal maradt el az időarányos értéktől.
- Az állami vagyonnal kapcsolatos 2022. év január-március havi befizetések – meghatározóan frekvenciahasználati jogosultságból (56,9 Mrd Ft) és kvótaértékesítéséből származó (35,2 Mrd Ft) – összege 109,3 Mrd Ft volt, amely az előirányzat időarányos részénél 58,6%-kal magasabban, a 2021. azonos időszaka összegének közel háromszorosára teljesült. Az állami vagyonnal kapcsolatos 2022. kiadások január-március havi összege (267,5 Mrd Ft) – amelynek nagy része gazdasági társaságokkal volt kapcsolatos – 33,7%-kal meghaladta az időarányos szintet, a 2021. év azonos időszaka összegének közel háromszorosára teljesült.

A [korábbi monitoring elemzés](#) az orosz-ukrán konfliktus és az Oroszország elleni szankciók hatásainak alapvető területeit már bemutatta. A konfliktus hatásai nem mutathatók ki a 2022. I. negyedévi költségvetési folyamatokban.

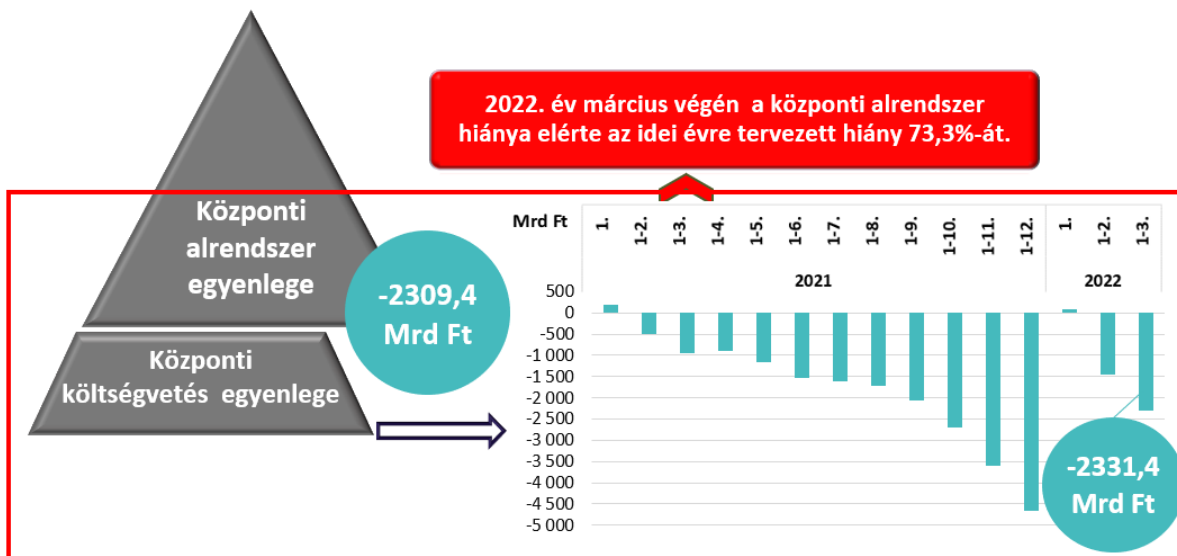
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege (a központi költségvetés, az elkülönített állami pénzalapok és társadalombiztosítás pénzügyi alapjai együtt) 2022. március végén az előzetes adatok szerint -2309,4 Mrd Ft volt. (6. ábra). Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege 2022. április végén a PM előzetes tájékoztatója alapján -2635,6 Ft volt. A 2022. április hónapra vonatkozó részletes költségvetési adatok az értékelés készítésekor még nem álltak az ÁSZ rendelkezésére.

A 2022. március végéig kialakult hiány alakulásában alapvető szerepet játszott, hogy az igénylési szabályokra tekintettel februárban kapták vissza a családok a 2021-ben befizetett személyi jövedelemadójuk egy

részét. Továbbá az uniós bevételeket meghaladó uniós kiadások, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások, a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai jóval meghaladták az előirányzat időarányos összegét.

Az államháztartás központi alrendszerének költségvetési egyenlege szempontjából továbbra is meghatározó a központi költségvetés egyenlegének (bevételei és kiadásai különbözetének) alakulása.

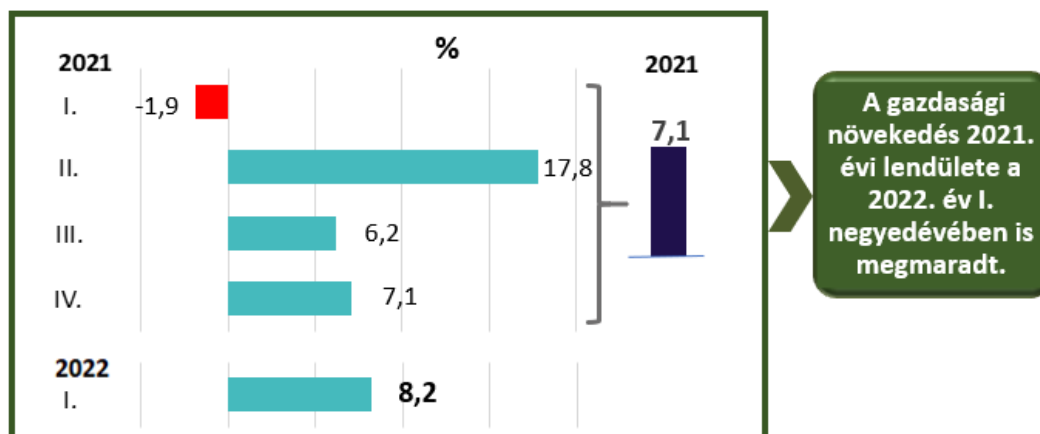
6. ábra – A költségvetési hiány alakulása 2022. március 31-én és a központi költségvetés egyenlegének havi kumulált adatai a 2021. év és a 2022. év egyes hónapjaira vonatkozóan

AZ ÁLLAMADÓSSÁG-MUTATÓ NEVEZŐJÉBEN a Stabilitási törvény alapján a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai termék összege áll. A GDP alakulása emiatt kiemelt jelentőséggel bír az államadósság-szabály teljesíthetősége szempontjából. A 2022. évi tervezett nominális GDP 56 360,6 Mrd Ft, a központi költségvetés tervezésénél figyelembe vett gazdasági növekedés 5,2% volt. A tervérték meghatározásakor még nem állt rendelkezésre a 2021. évi gazdasági növekedés tényleges adata, ami pedig magasabb lett, mint a korábban tervezett.

A 2022. I. negyedében a GDP volumene 8,2%-kal növekedett az előző éves azonos időszakához viszonyítva és a 2021. IV. negyedévhez képest 2,1%-kal emelkedett. A korábbi két negyedévet is meghaladó mértékű növekedéshez szinte valamennyi nemzetgazdasági ág hozzájárult, de leginkább az ipar és a piaci szolgáltatások. A GDP volumenváltozását a 2021. évtől kezdődően negyedéves bontásban a 7. ábra mutatja.

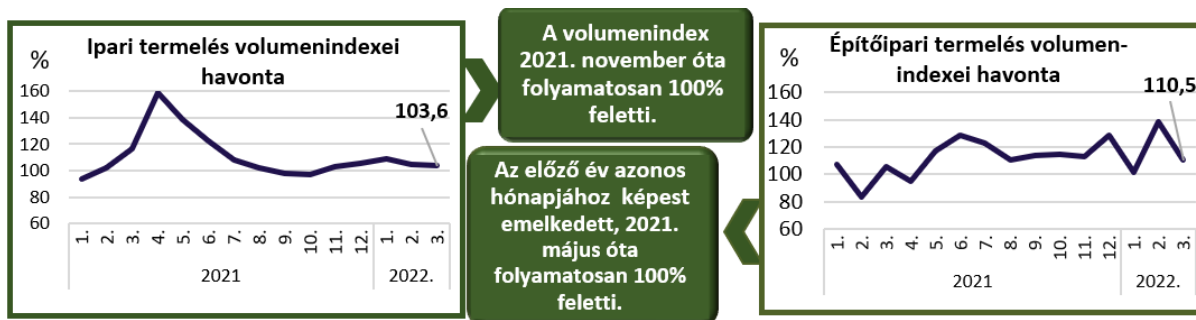
7. ábra – GDP volumenváltozás negyedévenként a 2021. és 2022. években (% az előző év azonos időszakához viszonyítva, kiigazítás nélküli adatok)

A **beruházások volumenének** 2021. évi alakulását (4,2%-os emelkedés a COVID-19 járvánnyal összefüggő alacsony bázishoz képest) és a folyamatban lévő nagy volumenű beruházásokra való utalást a [korábbi monitoring elemzés](#) már bemutatta.

A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉST ÉS AZ EGYENSÚLYT BEFOLYÁSOLÓ TOVÁBBI KIEMELT FOLYAMATOK körében az **ipari termelés volumene 2022. márciusban 3,6%-kal** volt nagyobb, mint az előző év azonos időszakában. (8. ábra)

8. ábra – Az ipari termelés volumenindexei és az építőipari termelés volumenindexei 2021. január - 2022. március között (% , előző év azonos időszaka=100%)

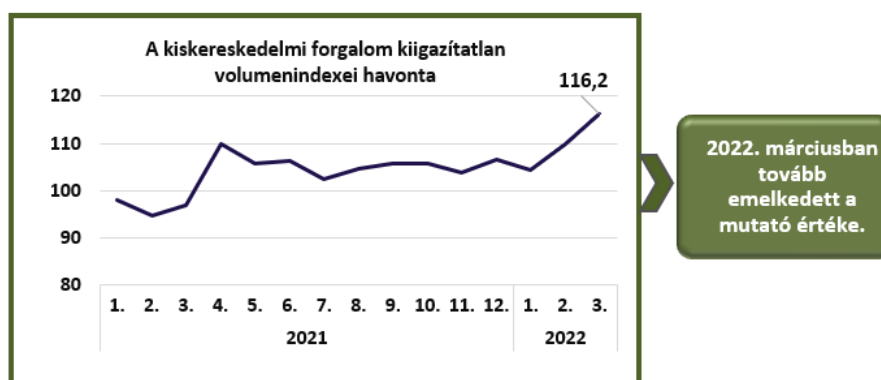
Az iparon belül a 2021. márciusához való összehasonlításban a döntő súlyt képviselő feldolgozóipar termelése 3,0%-kal, az energiaiparé 19,2%-kal, a csekély súlyt képviselő bányászaté 9,6%-kal bővült. A feldolgozóipari alágak többségénél bővült a termelés, viszont a legnagyobb súlyú (22%-os) járműgyártás 13,3%-kal csökkent, elsősorban a félvezetőhiány, illetve egyéb anyagellátási problémák miatt.

A 2022. év I. negyedéves ipari termelés a 2021. év I. negyedévhez viszonyítva 5,5%-kal nőtt. Az összes értékesítés közel 2/3-át adó külpiaci eladások volumene 5,1%-kal, a 39,0%-ot képviselő hazai értékesítés 8,0%-kal emelkedett.

Az **építőipari termelés volumene 2022. márciusban 10,5%-kal** emelkedett a 2021. év márciusi időszakhoz képest. Az épületek építése 10,6%-kal, az egyéb építményeké 11,4%-kal emelkedett a 2021. márciusi adathoz képest. Az építőipar termelésének 2022. I. negyedéves kumulált emelkedés 15,7% volt a 2021. I. negyedévhez viszonyítva. Az építőipar termelői árai 2022. I. negyedévben a 2021. I. negyedévhez képest – egyes építőanyagok jelentős drágulása miatt – 20,6%-kal növekedtek.

A **kiskereskedelmi forgalom volumenindexe 2022. március** hónapban 16,2%-kal emelkedett a 2021. márciusi forgalomhoz viszonyítva. A havi volumenindexek változása 2021. április óta már folyamatosan 100% felett alakult. (9. ábra)

9. ábra – A kiskereskedelmi forgalom volumenindexei (% , előző év azonos időszaka=100) 2021. január - 2022. március között

2022. év márciusában az előző év azonos időszakához viszonyítva az élelmiszer- és élelmiszer jellegű egyes üzletekben lényegében nem változott, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 29,7%-kal, az üzemanyag-kiskereskedelemben – a hó közepi többletvásárlások miatt – 51,4%-kal emelkedett az értékesítés nap-tárthatástól megtisztított volumene.

A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele 2022. márciusban 31,9 Mrd Ft volt, ami az előző év azonos időszak összegét több mint hatszorosan meghaladta. A nagymértékű emelkedés oka elsősorban a járványügyi korlátozások bevezetése miatti alacsony bázis. A 2022. márciusi érték a 2022. februári értéknél 37,6%-kal volt magasabb.

A vendéglátóhelyek éves eladási forgalma 2022. márciusban 134,2 Mrd Ft volt, ami 124,0%-kal meghaladta a 2021. márciusi forgalmat.

A termékexport folyó áron és a termékforgalom egyenlegének alakulását szemlélteti a 10. ábra.

10. ábra – A termékexport és a külkereskedelmi termékforgalom egyenlegének alakulása folyó áron Mrd Ft-ban, a 2021-2022. években havonta

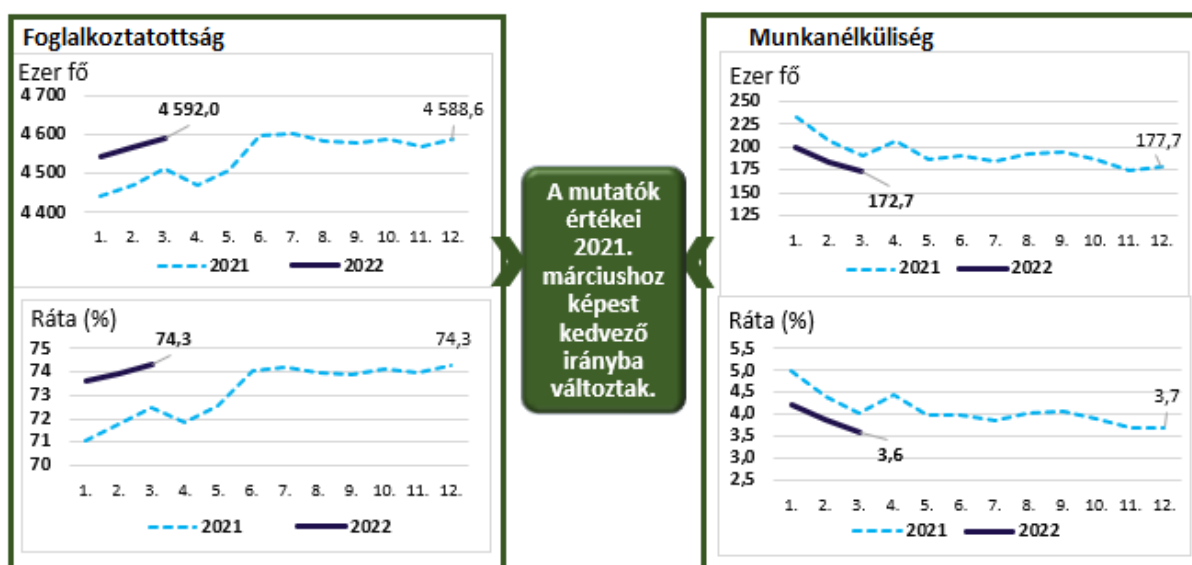

A termékexport folyó áron forintban számított értéke 2021. augusztusa óta összességében növekedési trendet mutatott. Az adat 2022. márciusban 12,5%-kal meghaladta az előző év azonos időszaki értékét. A termékimport 2022. márciusban 4,1%-kal magasabban alakult a termékexportnál, így a külkereskedelmi termékforgalom egyenlege negatív értékű volt.

A foglalkoztatottság és a munkanélküliség 2022. év márciusi mutatói kedvezőbbek voltak, mint 2021. év márciusában, valamint a 2022. év eleji adatokhoz képest (január és február) is. (11. ábra)

A 15-64 évesek körében a foglalkoztatottak száma 2022. márciusban 79,1 ezer fővel (1,8%-kal, a foglalkoztatottsági rátát 1,8 százalékponttal növelve) haladta meg a 2021. márciusi adatot. A 15-64 évesek körében a munkanélküliek száma 2022. márciusban 17,9 ezer fővel (9,4%-kal, a munkanélküliségi rátát 0,5 százalékponttal csökkentve) volt kevesebb a 2021. márciusi adatnál.

11. ábra – A foglalkoztatottság és munkanélküliség alakulása a 15-64 évesek körében, 2021. január - 2022. március időszakban (ezer fő és %)

A **nyilvántartott álláskeresők száma** 2022. év áprilisában 241,8 ezer fő volt. Az érték az előző év azonos időszakához képest 16,0%-kal alacsonyabb, míg a márciusi adatnál 3,8%-kal kisebb. Az adat a 2020. év áprilisi értéknél 26,9%-kal kedvezőbb, továbbá a megelőző két év átlagos havi szintjéhez mérten (a 2020. évi átlagosnál 23,5%-kal, a 2021. évi átlagosnál 10,5%-kal kisebb).

A **bruttó havi átlagkereset** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók esetében 2022. év februárjában 546 000 Ft/hó/fő volt. Az érték a 2021. februári átlagkereset összegét 31,7%-kal, míg a 2021. december havi bruttó átlagkeresetét 10,8%-kal meghaladta. Az átlagkereset kiugró emelkedése alapvetően a honvédelmi és a rendvédelmi hivatásos állomány hathavi illetménynek megfelelő szolgálati juttatásának (ún. fegyverpénz), valamint a már részben előre ütemezett béremeléseknek, továbbá a minimálbér- és a garantáltbérminimum-emelésnek a hatása. A rendszeres (prémium, jutalom, egyhavi különjuttatás nélküli) bruttó átlagkereset 445 000 Ft/hó/fő volt, 14,5%-kal magasabb, mint egy évvel korábban.

A **fogyasztóiár-index** 2022. áprilisban 9,5% volt, a 2021. év utolsó két hónapjában (7,4%-os) és 2022. januárban, februárban és márciusban (7,9%-os, 8,3%-os, 8,5%-os) egyformán mutatkozó magas mérték tovább emelkedett. A fogyasztói árak 2022. áprilisban 1,0 százalékponttal magasabbak voltak a márciusi értéknél. Az inflációs folyamatok 2022. áprilisban sem fordultak kedvezőbb irányba. Az előző év áprilisához viszonyítva az élelmiszerárak 15,6%-kal nőttek, a tartós fogyasztási cikkekénél 11,1%-os, a szolgáltatások körében 6,3%-os volt az emelkedés. A nemzetközileg is jellemző fogyasztóiár növekedést a kínálati problémák mellett (jellemzően a COVID-19 járvány miatti termelés kiesés), a nyersanyag- és élelmiszer-, az energiaárak növekedése, az emelkedő kereslet, továbbá az orosz-ukrán konfliktussal járó bizonytalanság, a kedvezőtlen hatások (energiaellátás, gáz- és üzemanyag, energia és a gabonaárak) okozták. A hazai inflációra a nemzetközi folyamatok mellett, hatással vannak a kormányzati intézkedések (az árak szintjét befolyásoló „árstop”, a jövedéki adó mérséklése), továbbá az alapvető jelentőségű jegybanki monetáris döntések.

A **jegybanki alapkamat** mértékét az MNB a 2021. végi 2,4%-ról a 2022. év januárban, februárban és márciusban is tovább emelte, így az március 23-tól már 4,4%, az **április 26-ai emelés után 5,4%**. A kamatfolyosó plafon a jegybanki alapkamat áprilisi döntésével egyidejűleg már 8,4%-re változott, az egyhetes betéti (irányadó) kamat a 2022. évben több alkalommal végrehajtott emelések után március végén 6,15% volt, 2022. április 28-tól 6,45%.

MELLÉKLETEK

1. Elemzésben szereplő mutatók időállapota

	Makrogazdasági mutató elnevezése, mértékegysége	Utolsó nyilvánosságra hozott adat időállapota	Az időállapot változott a 2022. áprilisban megjelent monitoring elemzéshez képest (I/N)	Adat jellege (előzetes/tény)	Következő időállapot várható megjelenése
1	Államadósság (Mrd Ft)	2021. év	I	előzetes	2022. május
2	Központi költségvetés adóssága (Mrd Ft)	2021. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
3	A Központi Kormányzat MNB-nél vezetett forint- és devizabetétjei (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. május 13.
4	Államháztartás központi alrendszerének kiadásai (Mrd Ft)	2021. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
5	Központi költségvetési kiadások (Mrd Ft)	2021. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
6	Államháztartás központi alrendszerének bevételei (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
7	Központi költségvetési bevételek (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
8	Központi alrendszer egyenlege (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
9	Központi költségvetés előzetes egyenlege (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. május 23.
10	A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei	2022. március 31.	N	előzetes	2022. szeptember 1.
11	Beruházások volumenváltozás (%)	2021. december 31.	N	előzetes	2022. május 30.
12	Ipari termelés volumenindexe (%)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 8.
13	Építőipari termelés volumenindexe (%)	2022. február 28.	I	előzetes	2022. május 13.
14	Kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 3.
15	Kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei havonta (millió Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 9.

	Makrogazdasági mutató elnevezése, mértékegysége	Utolsó nyilvánosságra hozott adat időállapota	Az időállapot változott a 2022. áprilisban megjelent monitoring elemzéshez képest (I/N)	Adat jellege (előzetes/tény)	Következő időállapot várható megjelenése
16	Vendéglátóhelyek eladási forgalma havonta (millió Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 10.
17	Termékexport (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 8.
18	Termékimport (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 8.
19	Külkereskedelmi termékforgalom egyenlege (Mrd Ft)	2022. március 31.	I	előzetes	2022. június 8.
20	A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása foglalkoztatottak (ezer fő)	2022. március 31.	I	tény	2022. május 26.
21	A 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája (%)	2022. március 31.	I	tény	2022. május 26.
22	A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása munkanélküliek (ezer fő)	2022. március 31.	I	tény	2022. május 26.
23	A 15–64 éves népesség munkanélküliségi rátája (%)	2022. március 31.	I	tény	2022. május 26.
24	A nyilvántartott állás-keresők száma (ezer fő)	2022. április 30.	I	tény	2022. május 16.
25	A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (Ft/hó/fő)	2022. február 28.	I	előzetes	2022. május 24.
26	Fogyasztóiár-index	2022. április 30.	I	tény	2022. június 8.
27	A jegybanki alapkamat és irányadó kamat (%)	2022. április 28.	I	tény	2022. május

2. Az elemzésben figyelembe vett költségvetési előirányzatok

A MÁK által a költségvetési törvény¹⁰ módosítása alapján nyilvántartott előirányzatok

	Megnevezés	2022. évi előirányzat, Mrd Ft
1.	központi költségvetési kiadások	20 198,1
2.	költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	8 708,7
3.	költségvetési szervek kiadásai	5 386,3
4.	egyedi és normatív támogatások	479,4
5.	központi költségvetési bevételek	17 066,8
6.	személyi jövedelemadó	2 866,5
7.	társasági adó	588,7
8.	általános forgalmi adó	5 487,1
9.	uniós programok kiadásai	3 001,2
10.	uniós programok bevételei	2 363,3

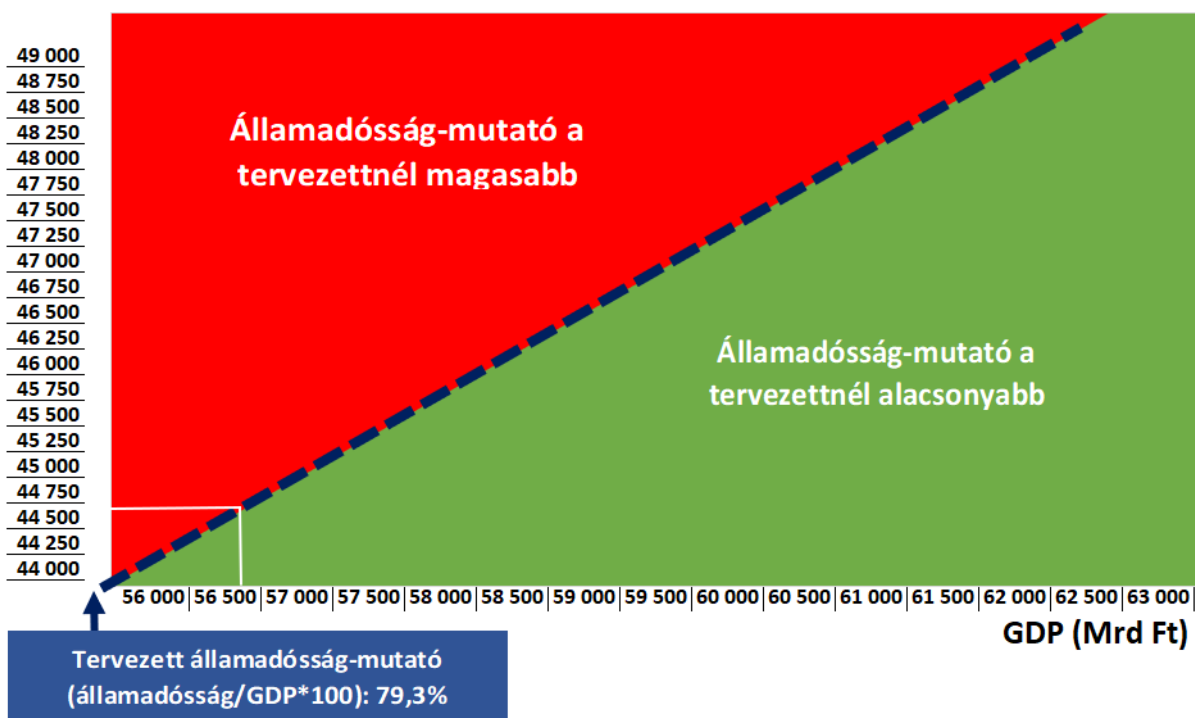
3. Az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetése

Az államadósság-mutató az államadósságnak a GDP százalékában kifejezett mértéke, a 2022. évre vonatkozó terv **79,3%**. A 2022. évre az államadósság tervszáma 44 713,7 Mrd Ft, a GDP Stabilitási törvény alapján számolt tervszáma 56 360,6 Mrd Ft.

A 12. ábra azt mutatja, hogy az államadósság-mutató tervezett szintjének betartása milyen nagyságrendű államadósság és GDP összegek esetében biztosítható.

12. ábra – A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvényben figyelembe vett tervezett államadósság-mutató egyes államadósság és GDP összegektől függő betarthatósága

Államadósság (Mrd Ft)

4. A maastrichti kritériumok nem teljesülésének értékelése

Az Európai Unió (EU) és egyben Magyarország gazdasági érdekei szempontjából létfontosságú, hogy az uniós országok a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés után mielőbb talpra tudjanak állni. A pandémia okozta gazdasági károk mérséklése és a gazdaság mielőbbi újraindulása érdekében az EU Tanácsa 2022. év végéig a tagállamokat mentesítette az uniós költségvetési keretrendszerben szereplő ún. maastrichti kritériumok teljesítése alól. Az uniós országok így az általános mentesítési záradék bevezetésével az államháztartás GDP arányos hiányára (3%) és az államadósság GDP arányos értékére (60%) vonatkozóan meghatározott kritériumok figyelmen kívül hagyása mellett anticiklikus gazdaságpolitikát folytathattak a tagországok nemzetgazdaságának ellenálló képességének erősítése érdekében.

A maastrichti kritériumokra vonatkozó szabályok betartása alóli mentesítés fenntartásáról vagy a szabályok megváltoztatásáról az EU Tanácsa részéről a 2022. évben várható döntés. Emiatt célszerű értékelni, hogy az uniós országok a 2020. és 2021. évben milyen mértékben feleltek meg a jelenlegi információk szerint időszakosan felfüggesztett kritériumoknak.

1. **táblázat** – Az Európai Unió tagállamai GDP arányos költségvetési hiányának, a GDP arányos államadósságának, a GDP növekedésének, valamint az egy főre jutó GDP változásának az alakulása a 2020-2021. években (%)

	Megnevezés	GDP arányos költségvetési hiány		GDP arányos államadósság		GDP növekedés		Egy főre jutó GDP változása előző évhez		
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	
	EU 27 átlag	-6,8	-4,7	90,0	88,1	-5,9	5,3	-6,0	5,4	
	Eurozóna átlag	-7,1	-5,1	97,2	95,6	-6,4	5,4	-6,5	5,4	
országai	Magyarország	-7,8	-6,8	79,6	76,8	-4,5	7,1	-4,3	7,5	
	Csehország	-5,8	-5,9	37,7	41,9	-5,8	3,3	-6,1	3,4	
	Lengyelország	-6,9	-1,9	57,1	53,8	-2,5	5,7	-2,5	6,3	
	V4	Szlovákia	-5,5	-6,2	59,7	63,1	-4,4	3,0	-4,5	3,2
	Eurozóna országai	Ausztria	-8,0	-5,9	83,3	82,8	-6,7	4,5	-7,1	4,0
Belgium		-9,0	-5,5	112,8	108,2	-5,7	6,2	-6,1	5,8	
Ciprus		-5,8	-1,7	115,0	103,6	-5,0	5,5	-6,1	4,5	
Észtország		-5,6	-2,4	19,0	18,1	-3,0	8,3	-3,3	8,3	
Finnország		-5,5	-2,6	69,0	65,8	-2,3	3,5	-2,5	3,2	
Franciaország		-8,9	-6,5	114,6	112,9	-7,9	7,0	-8,1	6,7	
Görögország		-10,2	-7,4	206,3	193,3	-9,0	8,3	-8,9	8,8	
Hollandia		-3,7	-2,5	54,3	52,1	-3,8	5,0	-4,3	4,5	
Írország		-5,1	-1,9	58,4	56,0	5,9	13,5	4,7	12,6	
Lettország		-4,5	-7,3	43,3	44,8	-3,8	4,7	-3,1	5,7	
Litvánia		-7,3	-1,0	46,6	44,3	-0,1	5,0	-0,2	4,7	
Luxemburg		-3,4	0,9	24,8	24,4	-1,8	6,9	-3,3	5,2	
Málta		-9,5	-8,0	53,4	57,0	-8,3	9,4	-10,3	8,5	
Németország		-4,3	-3,7	68,7	69,3	-4,6	2,9	-4,6	2,8	
Olaszország		-9,6	-7,2	155,3	150,8	-9,0	6,6	-8,6	7,2	
Portugália		-5,8	-2,8	135,2	127,4	-8,4	4,9	-8,5	4,9	
Spanyolország		-10,3	-6,9	120,0	118,4	-10,8	5,1	-11,3	5,2	
Szlovénia	-7,8	-5,2	79,8	74,7	-4,2	8,1	-4,9	7,9		
	Bulgária	-4,0	-4,1	24,7	25,1	-4,4	4,2	-3,8	4,9	
	Dánia	-0,2	2,3	42,1	36,7	-2,1	4,7	-2,3	4,3	
	Horvátország	-7,3	-2,9	87,3	79,8	-8,1	10,4	-7,6	15,0	
	Románia	-9,3	-7,1	47,2	48,8	-3,7	5,9	-3,2	6,3	
	Svédország	-2,7	-0,2	39,6	36,7	-2,9	4,8	-3,6	4,2	

Az uniós tagországok 2020. évi és 2021. I – III. negyedévi GDP arányos államháztartási hiány, valamint GDP arányos államadósság adatait, továbbá az országok 2020. és 2021. évi inflációs rátáit [korábbi monitoring elemzés](#) már bemutatta. Az 1. táblázatban szereplő 2021. évi éves adatok azonban az előző elemzéshez képest új információkat jelentenek.

Az 1. táblázat alapján látható, hogy a 2021. évi éves GDP arányos államháztartási hiány és államadósság adatok összességében – néhány ország kivételével – a 2020. évi értékhez képest kedvező irányba változtak, míg a GDP, illetve az egy főre jutó GDP az előző évhez viszonyítva valamennyi országban növekedett. Ugyanakkor az államháztartási hiányra és az államadósságra vonatkozó kritériumok az uniós tagországok többsége esetében nem teljesültek az elemzett időszakban.

5. Adatforrások, felhasznált irodalom

Ábrák adatainak forrásai:

1. **ábra** – Az elemzés alapvető megközelítése – ÁSZ szerkesztés
2. **ábra** – A központi költségvetés adósságának hónap végi állománya a 2021. és 2022. években, Mrd Ft-ban – <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozás/kozponti-koltsegvetes-adossaga>
3. **ábra** – A Ft/EUR és a Ft/USD MNB deviza középárfolyamok hó végi, valamint az ÁKK Zrt. által közzétett egyes kiemelt referenciahozamok hó végi alakulása 2021. és 2022. években (Ft/deviza, illetve %) – <https://www.mnb.hu/arfolyam-lekerdezes>; <https://www.akk.hu/statisztika/hozamok-indexek-forgalmi-adatok/referenciahozamok>
4. **ábra** – A költségvetési bevételek főbb adatai, 2022. január-március (Mrd Ft) – <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>
5. **ábra** – A költségvetési kiadások főbb adatai, 2022. január-március (Mrd Ft) – <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>
6. **ábra** – A költségvetési hiány alakulása 2022. március 31-én és a központi költségvetés egyenlegének havi kumulált adatai a 2021. év és a 2022. év egyes hónapjaira vonatkozóan – <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>
7. **ábra** – GDP volumenváltozás negyedévenként a 2021. és 2022. években (% az előző év azonos időszakához viszonyítva, kiigazítás nélküli adatok) https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0085.html
8. **ábra** – Az ipari termelés volumenindexei és az építőipari termelés volumenindexei 2021. január - 2022. március között (% az előző év azonos időszakához viszonyítva) – https://www.ksh.hu/stadat_files/ipa/hu/ipa0032.html; https://www.ksh.hu/stadat_files/epi/hu/epi0013.html
9. **ábra** – A kiskereskedelmi forgalom volumenindexei (% az előző év azonos időszakához viszonyítva) 2021. január - 2022. március között – https://www.ksh.hu/stadat_files/bel/hu/bel0019.html;
10. **ábra** – A termékexport és a külkereskedelmi termékforgalom egyenlegének alakulása folyó áron Mrd Ft-ban, a 2021-2022. években havonta – https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0040.html
11. **ábra** – A foglalkoztatottság és munkanélküliség alakulása a 15-64 évesek körében, 2021. január - 2022. március időszakban (ezer fő és %) – https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0098.html
12. **ábra** – A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvényben figyelembe vett tervezett államadósság-mutató egyes államadósság és GDP összegektől függő betarthatósága – ÁSZ szerkesztés

Táblázat adatainak forrása:

1. **táblázat** – Az Európai Unió tagállamai GDP arányos költségvetési hiányának, a GDP arányos államadósságának, a GDP növekedésének, valamint az egy főre jutó GDP változásának az alakulása a 2020-2021. években (%)
  - a. **GDP arányos költségvetési hiány** (2021. I-III. negyedév): [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10Q_GGNFA\\$DEFAULTVIEW/default/table](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10Q_GGNFA$DEFAULTVIEW/default/table)
  - b. **GDP arányos költségvetési hiány és GDP arányos államadósság** (2020. év): https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10DD_EDPT1_custom_2338026/default/table
  - c. **GDP növekedés** (2020. és 2021. év): https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/NAMA_10_GDP_custom_2558012
  - d. **Egy főre jutó GDP változása előző évhez** (2020. és 2021. év): https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/NAMA_10_PC_custom_2556838

További felhasznált irodalom:

1. Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2022.02.18.): Az államháztartás (maastrichti) adóssága, <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozás>
2. Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2022.04.26.): A központi költségvetés adóssága, <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozás>

3. Pénzügyminisztérium (2022.04.25.): Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2022. március végi helyzetéről, <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>
4. Magyar Nemzeti Bank (2022.04.14.): Az MNB statisztikai mérlege, <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/statisztikai-kozlemenyek/az-mnb-elozetes-statisztikai-merlege/2022>
5. Magyar Államkincstár (2022.04.27.): Központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatonként, <https://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes-merleg-1/222/>
6. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.17.): Gyorstájékoztatók – Bruttó hazai termék (GDP), <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/gde2203>
7. Központi Statisztikai Hivatal (2022.03.01.): Gyorstájékoztatók – Beruházás, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ber2112>
8. Magyar Nemzeti Bank (2022.04.26.): A jegybanki alapkamat alakulása, <https://www.mnb.hu/Jegybanki-alapkamat-alakulasa>
9. Magyar Nemzeti Bank (2022.04.28.): Forint tenderek/gyorstenderek, <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztaar/aukciok-tenderek-gyorstenderek/forint-tenderek-gyorstenderek>
10. Magyar Nemzeti Bank (2022.03.24.): Inflációs jelentés, <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes>
11. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.13.): Gyorstájékoztatók – Ipar, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipa2203>
12. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.13.): Gyorstájékoztatók – Építőipar, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/list/epi>
13. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.04.): Gyorstájékoztatók – Kiskereskedelem, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kis2203>
14. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.05.): Gyorstájékoztatók – Kereskedelmi szálláshelyek forgalma, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ksz2203>
15. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.10.): Vendéglátóhelyek eladási forgalma – https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0063.html
16. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.09.): Gyorstájékoztatók – Külkereskedelmi termékforgalom, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kue2203>
17. Központi Statisztikai Hivatal (2022.05.10.): Gyorstájékoztatók – Fogyasztói árak, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/far2204>
18. A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása – 2022. március https://www.asz.hu/storage/files/files/elemezsek/2022/E2133_Makr_mon_2022_03.pdf?ctid=1310
19. Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (2022.04.25.) Álláskeresők száma, https://nfsz.munka.hu/tart/stat_teruleti_bontas
20. Központi Statisztikai Hivatal (2022.04.26.): Gyorstájékoztatók – Keresetek, <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ker/ker2202.html>
21. Hír (Unió források): <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20220322/rendkivuli-az-osszes-helyre-allitasi-eu-penzt-keri-orban-viktor-brusszeltol-534719>, <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20220325/nem-azt-az-eu-penzt-kapjuk-most-amit-orban-viktor-kert-a-leveleben-535433>, <https://www.penzcentrum.hu/gazdasag/20220427/dontott-az-europai-bizottsag-indul-a-jogallamisagi-eljaras-magyarorszaggal-szemben-1124335>
22. Hír (Orosz-ukrán konfliktus hatásai): <https://novekedes.hu/elemezsek/sok-itthon-az-orosz-ceg-akarezer-milliard-forint-kerulhet-veszelybe>, <https://kormany.hu/hirek/magyarorszag-energiaellatasa-a-kovetkezo-idoszakban-is-biztositva-lesz>, <https://kormany.hu/hirek/olyan-donteseket-hozunk-amelyekkel-megovhatjuk-magyarorszagot>, <https://kormany.hu/hirek/a-kormany-azon-dolgozik-hogy-a-haboru-hatasaitol-megvedje-a-csaladokat-es-a-cegeket>
23. Hír (Nemzetközi Valutaalap): <https://www.vg.hu/nemzetkozi-gazdasag/2022/04/a-vilagbank-utan-az-imf-szerint-sem-annyira-rozsasak-a-gazdasagi-kilatasok>

6. Rövidítések

---

¹ ÁSZ	Állami Számvevőszék
² KSH	Központi Statisztikai Hivatal
³ MNB	Magyar Nemzeti Bank
⁴ ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zrt.
⁵ NFSZ	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat
⁶ MÁK	Magyar Államkincstár
⁷ Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
⁸ Stabilitási törvény	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
⁹ 479/2009/EK tanácsi rendelet	az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet
¹⁰ 2022. évi központi költségvetési törvény	Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54

TEL: +36 1 484 9100

email: szamvevoszek@asz.hu

web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu